

ling, Svend og Mester, nok saa store og byrdefulde som de, Universitetet eller Kunstakademiet har rejst som Værn mod en for livlig Tilgang af Kandidater.

Hvad er nu et Haandværk?

I daglig Tale er det Fællesbetegnelse for de nedarvede tidligere laugsorganiserede Virksomheder, som i Modsætning til Handelsvirksomhederne har deres Ejendommelighed i Færdighed i at bruge Værktøj, og som har udskilt sig i bestemte Typer, saasom Bagere, Slagtere, Tømrere, Smede, Murere o. s. v. I vore Dage er Grændserne udviskede, og ny Virksomheder komme til, som man ikke ret ved, hvor man skal henføre, saasom Fotograf. I det praktiske Liv, ja selv paa Statistikkens Skemaer, vil det i Reglen mere være Virksomhedens Størrelse end dens Art, der bestemmer dens Plads i Industriens eller Haandværkets Rubrik.

Haandværkets Stilling er bleven vanskelig, da Maskinteknikken her har virket lige saa revolutionært som indenfor Husflidens Enemærker. Spørger man mig, hvor jeg mener, at Fremtidens Haandværk maa søge sin Plads, hvor det skal søge sin Begrænsning og hvorfra sin Berettigelse, saa vil jeg svare: i „Kunstindustri“. Dette frygtelige Ord, som er sammensat af to modsatte Begreber, har jo vundet Hævd herhjemme, og indenfor den Ramme kan og maa Haandværket opslaa sine Værksteder. Haandværk er da for mig i Modsætning til Industriens Masseproduktion en Virksomhed, hvor Arbejderens Haandelag og Smag kan præge hver enkelt Frembringelse.

Intet skulde nu synes mere naturligt, end at Kvinder i særlig Grad egnede sig til Oplæring i Haandværk. Haandarbejde har jo alle Dage været Kvindernes Særret, hvortil de opdrages i Hjemmet og i Skolen. Længe før Drengene begyndte at lære nogetsomhelst Haandarbejde, har Piger faaet Undervisning i Syning og Strikning. Der er derfor for mig ikke nogen Tvivl om, at Piger i 15 Aars Alderen som Regel er mere fingernemme end Drengene i samme Alder, saa hvis det kun var Haandelaget, det kom an paa, saa vilde Pigerne snart tage Luven fra Drengene med deres 10 Tømmelfingre.

Men for at kunne hævde en Plads og fortjene en Dagløn i et Haandværk, skal der mere til. De aller fleste Fag kræver i alt Fald lejlighedsvis Anvendelse af stor fysisk Styrke og ofte megen Udholdenhed i ensartede og trættende Stillinger, og et godt og stadigt Helbred er først og fremmest en Hovedbetingelse for den, der skal ernære sig ved sine Hænders Gerning i et Haandværk. Paa disse Omraader vil Kvinder sjældent staa Maal med Mænd, og deres Kamp for